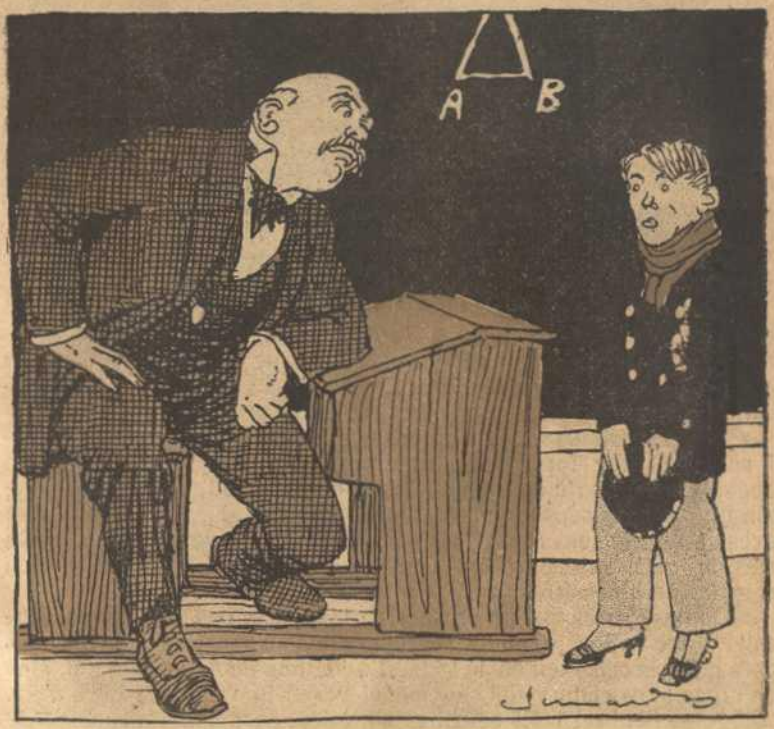
Any X. N.º 470 - PREU: 5 Cènts. - Barcelona, 11 janer 1913

EN PATUFET

— ¿Ja estàs bé del tot, Pepet? Donchs, ara, a recuperar el temps perdut.
— Això sí que no podrà ser.
— ¿Còm s'entén?
— Vostè m'ha dit moltes vegades que'l temps perdut no's pot recobrar may més.

PORTICH

Elogi de les joguines

Som a la setmana de les joguines. Les cases estàn plenes de les que varen portar els Reys a la mainada, y per més que a hores d'ara segurament els timbals esbotzats se deuen comptar per milers y per altres tants els caps de nina esgalabrats, no per això es de creure que sigui extemporani l'elogi de les joguines, que per boca d'altre'ns proposem fer, ja que es fatalitat llur el morir de mala mort, y cosa probada que proporciona tanta satisfacció y divertiment a llurs petits possehidors, l'ilusionador espectacle del funcionament regular d'una joguina mecànica, com el descobriment del *secret* que la fa moure y la consegüent destrucció de l'enginy obrador del prodigi.

Escolteu ara, donchs, el filosòfich elogi que fá de les joguines un ilustrat escriptor:

« Les joguines són quelcom únich en la vida dels noys; satisfacció pera ells, més que règia, gairebé divina, que no tornaràn a fruir més en el curs de la vida llur; propietat absoluta, de la que poden disposar a llur arbitri, estimantla o aborrintla, fentla a bocins si volen, torturantla o destruintla, segons els dicti la voluntat llur.

» Més amó de les seves joguines que ho era del seu esclau el ciutadà antich, el noy forma ab elles un món apart; món minúscul que l'obeheix, univers ridícolament original en el qual ell, el noy, es el rey; món format pels seus ninots, els seus cavalls, els seus cotxes, les seves cases, els seus arbres, els seus soldats y les seves armes, coses totes insignificants, però tan viventes pera'ls petitons, com ho són les grans pera nosaltres.

» De desitjar es que no prosperi la tendencia que sembla manifestarse, a fer de les joguines reproduccions exactes en excés de les coses que succeheixen en la vida. La joguina no es un facsímil, sinó una creació evocadora del seu model y, per lo tant, una obra d'art. La joguina dèu ser molt senzilla, sintètica, pera millor expressió de la realitat. La materia de que dèu estar formada es lo de menys; lo que interessa es que provoqui l'alegria per les seves formes atrayen-

UN MICO AVIADOR

A Berlín hi ha un mico que dóna una colla de voltes en aeriplà. L'aparell porta un motor d'aire comprimit y s'aixeca a set metres sobre terra.

tes, pels seus colors llampants; lo essencial en la joguina es que fassi riure.

» Les joguines són verdaderes obres d'art pera ús dels noys; d'art senzillíssim, produit expressament pera familiaritzar els menuts ab la vida, mitjansant reproduccions d'aquesta, que han de ser — sí, han de serho — alegres, simpàtiquès y gracioses. »

ABECÉ

El Suplement d'En Patufet corresponent al present número publica'l catorzè folletó de l'interessant novela "Fugint de les terres roges". Ab aquet Suplement se regala'l conte complet "La Rosius", de na Maria Camarasa.

Un optimista

Eren a cobrí una casa,
y un paleta, bon feiner,
que's trobava a la cornisa,
va sentir fallarli un peu.

Prou va probar d'arraparse,
però rès li va valer,
y feu la gran tombarella
del terrat fins al carrer.
Però l'home era optimista,
y quan anava cayent
y meteix que un llamp passava
pel davant del pis tercer,
un manobre va sentirlo
que murmurava entre dents:
—He caigut, prô ¡què dimoni!
per ara tot marxa bé. —

NYIC

Un cas censurable

Sentim tenir de censurar l'acte realisat per una colaboradora del Calendari, senyoreta J. R., que s'ha permès la llibertat d'enviarnos pera'l Calendari un article literari, firmat ab el propi nom, essent tret del llibre *Aplech,* y que es de l'ilustrat escriptor de Girona, D. Joaquim Pla. Preguem a n'aquet senyor ens dispensi la lleugeresa en donar cabuda en el Calendari a dita firma, y pensi que la major bona fe'ns ha guiat, sobre tot tractantse d'una senyoreta.

Serveixi d'avís als nostres estimats lectors: copiar textes y posar al peu la firma del copista, es un fet censurable que'ls patufistes de debò no voldràn cometre may.

EN PATUFET

Les invencions maravelloses del sabi doctor Garlamolt

Específich estimulant de la sinceritat

No us penseu que'l doctor Garlamolt fos un inventor de tres y no rès, d'aquells que rumien remeys pera'ls ulls-de-poll. El nostre sabi era molt més *elevat* de pensament, encara que no d'estatura.

Per això, després de molts anys d'estudi, pogué inventar, ab l'èxit més falaguer, l'específich estimulant de la sinceritat.

Tots sabeu que la sinceritat es la virtut de dir lo que se sent, sense fingiments ni subterfugis. Fins ara era molt difícil saber ben bé lo que pensen de nosaltres els amichs, els parents y fins els estranys, de manera que l'invent del doctor Garlamolt ha vingut a omplir una veritable necessitat.

L'específich consisteix en uns polvos que, colocats en el mocador, fan l'efecte, sols trayentse'l mocador de la butxaca, a tots els que's trobin presents en el lloch.

El doctor Garlamolt va sortir un dia de casa ab l'intent de fer la proba de la seva nova invenció.

Al anar a sortir de l'escala, se trobà ab la portera.

— Bon dia tingui, senyoret. Abriguis bé, que avuy fa molt fret y's podria costipar. —

El sabi doctor Garlamolt no va respondre, però's tragué'l mocador ab els polvos.

La portera va sentir unes pessigolles al nas, que per cert era molt botarut, y com si li haguessin donat corda, comensà:

— ¡*Vaya* un sabi, aquet miserable Garlamolt! Sols m'ha donat un ral de propina per Nadal, y's pensa que han d'estar per ell. Així li

agafés un fort costipat que l'enviés a l'altre barri, que potser així vindrien uns nous estadants que'm donarien més propina. —

El doctor Garlamolt, esverat del seu propi invent, va ficarse'l mocador a la butxaca y sortí.

Al ser al carrer, distret com anava, va topar ab un jove.

— Dispensi, jove, — va dir el doctor.

— No hi ha de què, — va respondre'l jove.

El doctor se tragué'l mocador, y el jove, al sentir els efectes dels polvos, digué:

— ¡Que grosser! ¡*Vaya* un home més pagès! —

El doctor seguí'l seu camí, dirigintse cap a la rambla de les Flors. Allí, una venedora ambulant li oferí un pom de clavells.

— ¡Miri, senyoret, quin pom tan maco! Es cullit d'ara meteix.

— ¿Quànt val?

— Dos rals.

— ¡Sí que es car!

— ¿Car? No digui això. ¡Si a mi ja'm costa quaranta-cinch cèntims! —

El doctor Garlamolt se tragué dos rals, però al meteix temps se va treure'l mocador. La venedora de flors va sentir tot seguit que'l nas li picava, y comensà a parlar:

— Aquet gueto fa cara de tonto y li encolomaré aquestes flors tan pansides y brutes. ¡Ja acabarà per donarme'ls dos rals, y a mi no'm costen més de cinch cèntims! —

Al sentir això'l sabi, tornà a ficarse'ls dos rals a la butxaca y seguí'l seu camí, cada cop més satisfet de la seva invenció.

Però en el cas que anem a narrar sí que'l doctor pogué estar orgullós del seu específich. Anava l'home passejant pels afores de la ciutat, quan, al passar per un caminet desert y amagat, li sortí un home ab cara de facinerós.

El doctor s'escamà un xich, puig en veritat no era molt tranquilisadora una topada com aquella en un lloch tan solitari.

El facinerós se li acostà:

— ¿Faríeu el favor de dirme quina hora es? —

El doctor Garlamolt va treures el rellotge, dient:

— Són les set.

— Gracies... però dispensi: ¿sab que porta un rellotge molt bonich?

— Sí, bonich y bo. Es d'or. —

Al sentir això, el lladregot va obrir els ulls avariciosos, y fent un ràpit moviment va treures un revòlver:

—¡Vinga'l rellotge, o tiro!—

El sabi, al veures el revòlver apuntat en el pit, va tornarse més groch que un tramvia de la Bonanova. Entre ell ja s'estava rumiant un invent pera evitar l'efecte de les bales, lamentant que en lloch d'haver perdut el temps en l'invenció de l'específich estimulant de la sinceritat, no l'hagués empleat en aquest altre, més necessari, sobre tot en aquell instant.

—¿Has llegit el volum de poesies que he publicat?
—Jo no, ¿y tu?

De totes maneres, curiós de saber què pensava'l lladre, va treures el rellotge y el mocador alhora.

Tan bon punt va sentir la picor al nas, el lladre comensà a dir:

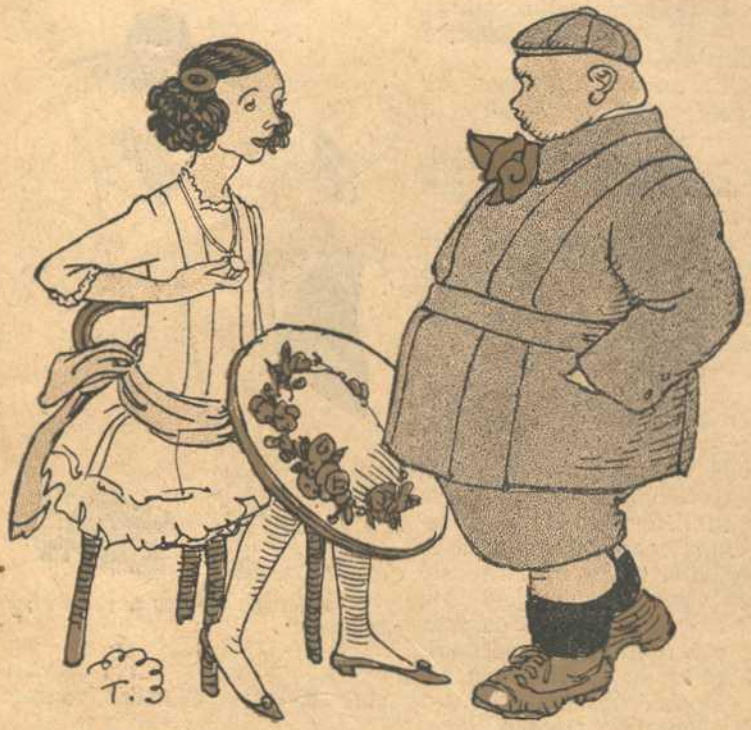
— Ja es meu el rellotge, perque aquet pobre home, no sabent que'l revòlver està descarregat, se pensa que tiraré si no me l'entrega.—

Al sentir això'l sabi, tornà a embutxacarse'l rellotge, y ab un cop de puny envià'l revòlver a rodar, mentres el lladre arrencava a córrer, més depressa que una llebra, al veures així descobert.

No tenint ningú més pera abrassar en un moment tan solemne, el sabi doctor Garlamolt comensà a besar el mocador ab el més gran entusiasme.

Y rahó que tenia, perque aquet secret específich li serví molt en altres moments interessants de la seva vida, com aniràn veyent els meus lectors, si es que tenen prou paciencia pera anar enterantse de les invencions maravelloses que anirem narrant, si Deu ens dóna salut y humor.

J. M. F.

— ¿Tu sempre dius la veritat?
— Sempre.
— ¿Sempre, sempre?
— Sí.
— Donchs, digue'm els anys que tens.
— No n'has de fer rès.

Epigrama

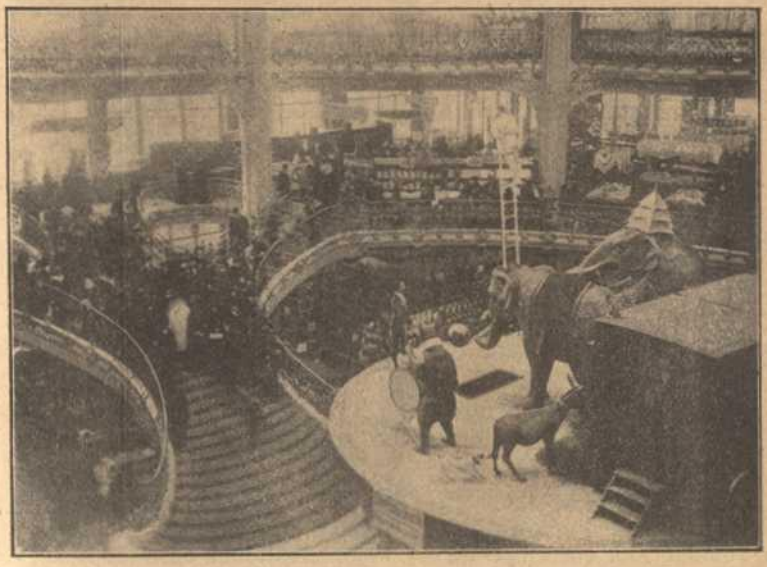
Del seu gran desprendiment
el presumptuós Joan de Deu
va dient a cada moment:
— Jo sí que no tinch rès meu. —
Y es clar que no diu mentida,
ja que està molt ben probat
que si va passant la vida
es perque tot l'hi han deixat.

Enviat per
JOAN GUARRO CAPDEVILA

Les excelencies del llit

Avuy, oh moble estimat,
que tan bones conseqüencies
n'ha fruit l'humanitat
quan de tu no n'ha abusat,
vuy cantar tes excelencies.
Després de grans reflexions
y estudiant a fons la cosa,
he vist que tothom disposa
(salvant rares excepcions)
d'una eina tan profitosa.
Qui pot gastar, de manera
que pot vencê'ls entrebanchs,
gasta llit de capsalera;
y altres de més baixa esfera
el tenen de pots y banchs.
Uns, segons sa posició,
l'adornen ab flochs y llassos;
y altres, no fent cas d'això,
mostren gran predilecció
per omplí'l de matalassos.
El gust no criticaré
dels primers, dientne esperpentos
de la moda, prô'ls diré
que al llit m'hi agrada estar bé,
y el demés per mi són qüentos.
Quan en les vetlles d'hivern
el vent fa petar les portes
y ni ab un foch com l'infern

NADAL EN ELS «GRANS MAGATZEMS» DE PARÍS

Entre les moltes joguines exposades en la Galeria Lafayette, ha cridat l'atenció aquet circh mecànich, de tamany natural.

L'HISTORIETA A L'ESTRANGER

(De l'Almanach de *Fliegende Blatter.*)

un se refà les mans mortes,
díguinme, per Deu etern,
¿quin lloch hi ha més excelent,
més bo y sà y més confortable,
d'escalfor més permanent
que'l llit, ab el convenient
abrigall indispensable?
Si un indisposat se troba
y sent mareig y neguit,
lo primer que'l cor li roba
es l'idea, sempre nova,
de tirars' damunt del llit.
A l'estiu, quan al mitgdia
fa aquella calor que empesta,
¿quí es que'l resistiria
si al llit no anés cada dia
a dormí un xiquet la *siesta?*
Ve'l pagès cansat del tros,
y després de fer beguda,
se'n va al llit de correguda,
recobrant ab el repòs
la seva forsa perduda.
Y a més, per deixar probat
que'l llit es cosa excelent,
fent honor a la vrîtat
diré que ja s'ha adoptat
gairebé universalment.
A mi molt me maravella
quan, mirat de tots cantons,
contemplo una obra tan bella;
fins el metge l'aconsella
als malalts... que no estàn bons.

Moltes voltes he pensat:
¿Quí devia sê'l talent
que'ns va portâ aquest invent
tan útil y tan preuat
per tota mena de gent?
He llegit textes antichs;
temps ha que indago y pregunto;
he consultat als amichs,
y en và m'he donat fatichs
per fer llum sobre l'assumpto.
De proposar tinch l'idea,
trobant l'autor un invent
tan bo y que tothom emplea,
que'ns reunim en assamblea
y li alsem un monument.

JOAN PUJOL

Catalunya artística

Sant Miquel de Terrassa

(Acabament)

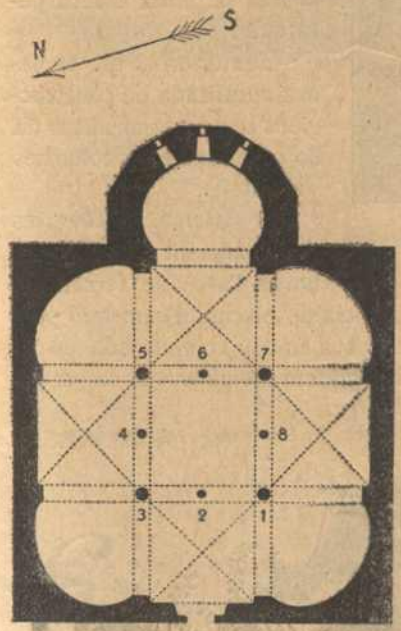

Fig. 1. — Plan del baptisteri de Sant Miquel de Terrassa.

LA petita iglesia de Terrassa es de les dites de *creu grega*, de nou compartiments, separat el central dels demés per vuit columnes ab capitells corintis y compostos aprofitats de construccions romanes, y limitats els compartiments angulars en sa part exterior per parets corves. Ademés, en un dels caps s'hi obre un absis sobre planta de forma de ferradura (fig. 1).

El compartiment central està tot ocupat per la piscina, d'uns dos pams de fondaria, ahont se practicava'l sagrament del baptisme per immersió, això es, tal com se veu en les representacions del baptisme de Jesucrist per Sant Joan (fig. 2).

Es interessant en aquet monú-

Fig. 2. — Baptisteri de Sant Miquel de Terrassa ab les excavacions pera la piscina.

ment l'existencia de la cripta ab absis de planta trilobada, que tal vegada hauria pogut servir pera baptisteri de les dònes.

El baptisteri de Sant Miquel de Terrassa es cobert ab voltes de quart d'esfera als angles, y d'aresta en els brassos de la creu, sostingudes totes per archs de mitg punt. El compartiment central es cobert ab cúpola de mitja esfera peraltada.

L'exterior es tot de pedra aprofitada de construccions romanes, com hem dit ho eren també les columnes y capitells.

El sistema de cobertes essencialment oriental, com ho es l'arch de ferradura, l'aprofitament d'obra romana, l'existencia de piscina d'immersió pera batejar, y, finalment, la barbarie de l'obra en son conjunt, són les característiques visigòtiques d'aquet interessant monument de la barriada de Terrassa anomenada de *Sant Pere*.

R. MONTANER

Miscelania

Un subgecte entra a cal apotecari:

— ¿Què se li oferia?

— Vinch perque'm donguí alguna cosa, puig no'm trobo bé.

— Donchs ¿què teniu?

— Me sento marejat y com una cosa'm puja fins aquí dalt y m'ofega; després baixa y torna a pujar... —

L'apotecari, després de reflexionar un instant:

— ¡Mentres no us hagueu empassat un ascensor! —

Enviat per
PERE MESTRE

Acudits

En un tribunal:

Jutge. — Vostè està acusat per robo. Moltes persones l'han vist.

Lladre. — Més n'hi ha que no.

Enviat per
JOSEPH MAINAR

— Mamà...

— Calla... Espera que acabi de parlar el teu papà. —

Al cap d'una estona diu la mamà:

— Digues, ¿què volies, Joanet?

— Oh, es que, al passar pel teu quarto, he vist que se t'estava cremant el vestit que havies deixat vora'l llit. —

—

Un senyor busca'l cadavre d'un parent seu entre'ls morts ocasionats per una catàstrofe.

Un individuu li pregunta si'l desaparegut tenia algún defecte pera reconèixel, y el senyor li contesta:

— Sí, senyor: era molt sórt. —

Enviats per
A. V. E.

Dos senyors se barallaven, y un d'ells, veyent que ja's comensava a reunir gent, y volent acabar els insults, digué:

— Li vaig a dir una paraula que encara no s'ha atrevit may ningú a dirli.

— Si es valent, díguila.

— Vostè es... una persona decenta. —

Enviat per
R. NEGRE

Degut a la gran feinada que s'ha tingut a **La Casa del Patufet** ab motiu dels Reys, no ha estat possible comprobar l'acert dels molts endevinaires; aniràn en el número vinent.

ENDEVINA, ENDEVINETA

XARADA

Animal es ma *primera*,
un pronom es ma *segona*,
insignificant ma *tercera*
y el *tot* un endevinaire
que al PATUFET colabora.

ANTONÍ BALDRICH ESCUDÉ

TARGETA

IGNASI E. LARA R.

T.R.U.

Posen aquestes lletres degudament combinades, que formin el nom de dues nacions molt poderoses.

JOSEPH SANGENÍS

GEROGLÍFICH

K K K
U K N
B

Carta de jòch

EMB

ANAGRAMA

—Escolta *total:* vesme a buscar la *tot* que es penjada al quarto fosch.—

FRANCISCO POU

ENDEVINALLA

Mon ser en un punt comensa
y en un punt té d'acabar,
y aquell que mon nom encerti,
tan sols dirà la meitat.

JOANET RENOM

SOLUCIONS A LO INSERTAT EN EL NUMERO ANTERIOR

A'la xarada: *Caracas.* — A l'ambidextre: *Atrapa, aparta.* — Al logogrif numèrich: *Florentina.* — A la semblansa: *En que fan llit.*

Redacció y Administració: Cardenal Casañas, 4 (Riera del Pi)

BARCELONA. — Imprempta de FIDEL GIRÓ, carrer de Valencia, núm. 233

ELS REYS

en

La Casa del Patufet

Les nits de vigilies de Reys varen sernos de gran emoció.

SS. MM. els Reys d'Orient compareixien a altes hores, brillants y seriosos, y obrien les cartes dels patufistes.

Y aleshores vinga aixugar la botiga de *bicicletes, pilotes de foot-ball, raquetes de tennis, jochs de croquet,* etc., etc., lo que proba que'ls patufistes són noys que's preocupen del **desenrotlle fisich.**

També de *jochs de construcció, trenca-caps de mapes, joguines de càlcul,* etc., etc., lo que proba que són amants de **jugar instruintse.**

Així meteix de *pissarres, plumiers, llàpissos, gomes, taules pupitre, porta-plomes, porta-llibres, carteres, escrivanies, "tampons", capses de pintures, de pastel, de compassos, de paper y sobres, llibretes, eines de fuster y tota mena d'obgectes de dibuix y escriptori,* lo que proba que són treballadors ardits de cara al pervenir.

Sense oblidar llibres de *educació,* de *contes,* de *viatges,* lo que proba que són amants de la moralitat.

La Casa del Patufet

torna a quedar sortida, després de Reys, de tots aquets obgectes, a preus econòmichs, y oberta als seus petits amichs.

XACOLATA AB... BOLETS

—Senyoret, la xacolata que ha demanat.

—Déixim acabar aquest article.

El parroquià: ¡Caram y que interessant es aquest article!

El pillet: ¡Que bona es la xacolata!

—Ep, mosso: ¿per què m'ha dut la xicra buida?

—Dispensi; però jo l'he dut plena.

—Mentider...

—¡Poca-vergonya, descarat!...

—A n'aquet senyor se li ha pujat la xacolata al cap.